

KOHTA 1: Aineen tai seoksen ja yhtiön tai yrityksen tunnistetiedot

- **Laatimispäivä:** 19.11.2009
- **1.1 Tuotetunniste**
- **Kauppanimike:** P400 SR Soluble Support Material
- **1.2 Aineen tai seoksen merkitykselliset tunnistetut käytöt ja käytöt, joita ei suositella**
Merkittäviä lisätietoja ei ole saatavilla.
- **Aineen / valmisteen käyttö** Liukenava erotusmateriaali
- **1.3 Käyttöturvallisuustiedotteen toimittajan tiedot**
- **Valmistaja / Toimittaja:**
Stratasys, Inc. Tel +1 952 937 3000
7665 Commerce Way Fax +1 952 937 0070
Eden Prairie, MN 55344
USA
- **In Europe:**

C.S.B. GmbH Tel.: +49-2151-6520860
Parkstraße 29 Fax: +49-2151-6520869
D-47829 Krefeld E-Mail: info@csb-online.de
Germany
- **Käyttöturvallisuustiedotteesta vastaavan toimivaltaisen henkilön sähköpostiosoite** sdb@csb-online.de
- **Tietoja antaa:** Osasto tuoteturvallisuus
- **1.4 Häätöpuhelinnumero:** Niin kuin edellä tai läheisin myrkytystietokeskus.

KOHTA 2: Vaaran yksilöinti

- **2.1 Aineen tai seoksen luokitus**
- **Luokitus asetuksen (EY) N:o 1272/2008 mukaisesti**

GHS09 ympäristö

Aquatic Chronic 2 H411 Myrkyllistä vesieläimille, pitkäaikaisia haittavaikutuksia.

- **Luokitus direktiivin 67/548/EY tai direktiivin 1999/45/EY mukaisesti**

N; Ympäristölle vaarallinen

R51/53: Myrkyllistä vesieläimille, voi aiheuttaa pitkäaikaisia haittavaikutuksia vesiympäristössä.

- **Luokitusjärjestelmä:**

Tuote on Euroopan yhteisön lainsäädännön mukaisen merkintävelvollisuuden alainen direktiivin "Yleinen luokitusdirektiivi EU:n valmisteille" viimeksi korjatun version mukaisesti.

- **2.2 Merkinnät**

- **Merkinnät asetuksen (EY) N:o 1272/2008 mukaisesti**

Tuote on luokiteltu ja merkitty CLP-asetuksen mukaan.

- **Varoitukset**

GHS09

- **Huomiosana tarpeeton**
- **Vaaralausekkeet**
H411 Myrkyllistä vesieläimille, pitkäaikaisia haittavaikutuksia.
- **Turvalausekkeet**
P273 Vältettävä päästämistä ympäristöön.

(jatkuu sivulla 2)

FI

Painatuspäivämäärä 07.02.2013

Tarkistus: 07.02.2013

Kaupanime: P400 SR Soluble Support Material

(jatkuu sivulla 1)

P391 Valumat on kerättävä.

P501 Säilytä säiliö(t) noudattaen paikallisia/alueellisia/kansallisia/kansainvälisiä määräyksiä.

- **2.3 Muut vaarat**
- **PBT- ja vPvB-arvioinnin tulokset**
- **PBT:** Ei voida käyttää.
- **vPvB:** Ei voida käyttää.

KOHTA 3: Koostumus ja tiedot aineosista

- **3.2 Kemialliset ominaisuudet: Seokset**
- **Selostus:** Polymeeri

 · **Sisältää vaarallisia aineita:**

CAS: 115-86-6 EINECS: 204-112-2	trifenyylifosfaatti N R50/53 Aquatic Acute 1, H400; Aquatic Chronic 1, H410; Acute Tox. 4, H302	2,5-10%
CAS: 65652-41-7 EINECS: 265-859-8	bis(tert-butyylifenyli)fenyylifosfaatti Xi R38 Skin Irrit. 2, H315	< 2,5%

- **Muita aineita:** Termoplastinen akrylikopolymeeri

KOHTA 4: Ensiaputoimenpiteet

- **4.1 Ensiaputoimenpiteiden kuvaus**
- **Yleisohjeet:** Aineen saastuttamat vaatekappaleet on riisuttava.
- **hengitettävä:** Huolehdittava raittiin ilman saannista. Oireiden esiintyessä pyydetävä lääkärin apua.
- **ihokosketuksessa:**
Pestävä paljon vedellä ja saippualla.
Käännyttävä lääkärin puoleen, mikäli iho on jatkuvasti ärsyntynyt.
Ihonkohdat, jotka ovat joutuneet kosketuksiin sulaneen tuotteen kanssa huuhdotaan nopeasti kylmällä vedellä.
Jähmettynyttä ainetta ei vedetä pois iholta.
Käännyttävä heti lääkärin puoleen.
- **aineen päästyä silmiin:**
Silmiä huuhdotaan luomet auki juoksevan veden alla useita minutteja. Oireiden kestäessä käännyttään lääkärin puoleen.
- **nieltyä:**
Huuhdotaan suu ja juotetaan runsaasti vettä.
Käännyttävä lääkärin puoleen oireiden jatkuessa.
- **4.2 Tärkeimmät oireet ja vaikutukset, sekä välittömät että viivästyneet**
Merkittäviä lisätietoja ei ole saatavilla.
- **4.3 Mahdollisesti tarvittavaa välitöntä lääketieteellistä apua ja erityishoitoa koskevat ohjeet**
Merkittäviä lisätietoja ei ole saatavilla.

KOHTA 5: Palontorjuntatoimenpiteet

- **5.1 Sammutusaineet**
- **Sopivat sammutusaineet**
CO₂, kuivakemikaalisammutin tai vesisuihku. Suuremmat palot torjutaan vesisuihkulla tai alkoholeja kestäväällä vaahdolla.
- **Turvallisuussyistä sopimattomat sammutusaineet** Täysi vesisuihku.
- **5.2 Aineesta tai seoksesta johtuvat erityiset vaarat**
Fosforioksidit (PxOy)

(jatkuu sivulla 3)

FI

Painatuspäivämäärä 07.02.2013

Tarkistus: 07.02.2013

Kauppanimike: P400 SR Soluble Support Material

(jatkuu sivulla 2)

- Hiilimonoksidi ja hiilidioksidi
- **5.3 Palontorjuntaa koskevat ohjeet**
- **Erikoinen suojavarustus:** Käytettävä hengityssuojainta.
- **Lisätiedot** Saastunut sammuusvesi on kerättävä erikseen, sitä ei saa päästää viemäristöön.

KOHTA 6: Toimenpiteet onnettomuuspäästöissä

- **6.1 Varotoimenpiteet, henkilönsuojaimet ja menettely hätätilanteessa**
Vältettävä pölyn muodostumista.
Vältettävä pölyn hengittämistä.
Vältettävä kosketusta silmiin.
- **6.2 Ympäristöön kohdistuvat varotoimet:**
Estettävä pääsy viemäreihin/pintavesiin/pohjaveteen.
Pääsystä viemäreihin tai vesistöihin on ilmoitettava asianomaiselle virastolle.
- **6.3 Suojarakenteita ja puhdistusta koskevat menetelmät ja -välineet:**
Ottava talteen mekaanisesti.
Talteenotettu aine hävitetään määräysten mukaisesti.
- **6.4 Viittaukset muihin kohtiin**
Turvallista käsittelyä koskevia ohjeita kappaleessa 7.
Henkilökohtaista suojavarustusta koskevia ohjeita kappaleessa 8.
Aineen hävitystä koskevia ohjeita kappaleessa 13.

KOHTA 7: Käsittely ja varastointi

- **7.1 Turvallisen käsittelyn edellyttämät toimenpiteet**
Huolehdittava hyvästä tuuletuksesta/imusta työpaikalla.
Vältettävä pölyämistä.
Muodostuvaa pölyä/savua ei saa hengittää.
Vältettävä kosketusta silmiin.
Ottakaa huomioon HTP:n ja/tai muut rajaarvot.
Vältettävä kosketusta kuumaan tuotteseen.
- **Palo- ja räjähdysuojaohjeet:** Erikoistoimenpiteitä ei tarvita.
- **7.2 Turvallisen varastoinnin edellyttämät olosuhteet, mukaan luettuina yhteensopimattomuudet**
- **Varastointi:**
- **Varastotiloille ja säiliöille asetettavat vaatimukset:** Huomatkaa vesioikeuden määräykset.
- **Yhteisvarastointiohjeet:** Ei tarvita.
- **Lisätietoja varastointiehtoihin**
Varastoitava hyvin suljetuissa astioissa viileässä ja kuivassa paikassa.
Astiat säilytettävä hyvin tuuletetuissa tiloissa.
- **7.3 Erityinen loppukäyttö** Merkittäviä lisätietoja ei ole saatavilla.

KOHTA 8: Altistumisen ehkäiseminen ja henkilönsuojaimet

- **Lisäohjeita teknisten laitteiden varustukseen:** Ei muita tietoja, ks. kohta 7.

· 8.1 Valvontaa koskevat muuttujat

- **Aineosat työpaikkakohtaisin valvottavin raja-arvoin:**

115-86-6 trifenyylifosfaatti

HTP (SF)	Lyhytaikaisarvo: 6 mg/m ³
	Pitkäaikaisarvo: 3 mg/m ³

- **Lisäohjeet:** Tiedot perustuvat valmistushetkellä voimassaoleviin luetteloihin.

(jatkuu sivulla 4)

Kaupanime: P400 SR Soluble Support Material

(jatkuu sivulla 3)

- **8.2 Altistumisen ehkäiseminen**
- **Henkilökohtainen suojavarustus:**
- **Yleiset suoja- ja hygienia-toimenpiteet:**
 Pölyä/savua/sumua ei saa hengittää.
 Vältettävä kosketusta silmiin.
 Kätet on pestävä ennen taukoja ja työn päätyttyä.
- **Hengityssuoja: I**
 Jos HTP:t ja muut rajaarvot otetaan aina varmasti huomioon normaalisesti ei tarvita erikoisia toimia.
- **Käsisuojus: I**
 Kemikaalinsuojakäsineet eivät ole pakolliset
 Kuumuudelta suojaavat käsineet kun kuuma/sulanut tuote käsitellään.
- **Silmäsuojus: I Suojalasit**
- **Kehosuojus: Lämpöä kestävä suojavaatetus** kun kuuma/sulanut tuote käsitellään.

KOHTA 9: Fysikaaliset ja kemialliset ominaisuudet

- **9.1 Fysikaalisia ja kemiallisia perusominaisuuksia koskevat tiedot**
- **Yleiset ohjeet**
- **Olomuoto:**
 Muoto: I kiinteä
 Väri: I tumman ruskea
- **Haju: I** hapahko
- **Hajukynnys:** ei määrätty
- **pH-arvo:** ei voida käyttää
- **Tilanmuutos**
 Sulamispiste/sulamisaalue: ei voida käyttää
 Kiehumispiste/kiehumisaalue: ei voida käyttää
- **Leimahduspiste:** > 427°C
- **Syttyvyys (kiinteä, kaasumainen):** ei määrätty
- **Syttymislämpötila:** ei määrätty
- **Hajaantumislämpötila:** ei määrätty
- **Itsesyttyvyys:** Tuote ei ole itsestään syttyvä.
- **Räjähdyksvaara:** Tuote ei ole räjähdysvaarallinen.
- **Räjähdyksrajat:**
 alempi: ei määrätty
 ylempi: ei määrätty
- **Syttymistä edistävät ominaisuudet** ei voida käyttää
- **Höyrypaine:** ei määrätty
- **Tiheys 20°C lämpötilassa:** 1,25 g/cm³
- **Liukenevuus/sekoittuvuus veteen:** liukenematon
- **Viskositeetti:**
 dynaaminen: ei voida käyttää
 kinemaattinen: ei voida käyttää
- **9.2 Muut tiedot** Merkittäviä lisätietoja ei ole saatavilla.

(jatkuu sivulla 5)

Kaupanime: P400 SR Soluble Support Material

(jatkuu sivulla 4)

KOHTA 10: Stabiilisuus ja reaktiivisuus

- **10.1 Reaktiivisuus**
- **10.2 Kemiallinen stabiilisuus**
- **Terminen hajoavuus / vältettävät olosuhteet:**
Lämpötila yli 300 °C
Ei hajaantumista määräystenmukaisessa varastoinnissa ja käsittelyssä.
- **10.3 Vaarallisten reaktioiden mahdollisuus** Ei tiedossa vaarallisia reaktioita.
- **10.4 Vältettävät olosuhteet** Merkittäviä lisätietoja ei ole saatavilla.
- **10.5 Yhteensopimattomat materiaalit:**
Vahvoja hapettimia
Alkalit (lippeet)
- **10.6 Vaaralliset hajoamistuotteet:**
Fosforioksidit (esim. P2O5)
Hiilimonoksidi ja hiilidioksidi

KOHTA 11: Myrkyllisyyteen liittyvät tiedot

- **11.1 Tiedot myrkyllisistä vaikutuksista**
- **Akuutti myrkyllisyys:**

 · **Luokittelurelevantti LD/LC50-arvot:**
115-86-6 trifenyylifosfaatti

Oraali	LD50	1300 mg/kg (hiiri) 3800 mg/kg (rotta)
Dermaali	LD50	> 7900 mg/kg (kaniini)

- **Ensisijainen ärsyttävä vaikutus:**
- **iholla:** Mekaanisen ärsytyksen vaara pölyhiukkasilla.
- **silmiin:** Mekaanisen ärsytyksen vaara pölyhiukkasilla.
- **Herkistyminen:** Tiedossa ei ole herkistävää vaikutusta.
- **Toksikologisia lisätietoja:**
Asianmukaisessa käsittelyssä ja määräystenmukaisessa käytössä tuotteella ei kokemuksemme ja käytössäolevien tietojen mukaan ole terveydelle haitallisia vaikutuksia.

KOHTA 12: Tiedot vaarallisuudesta ympäristölle

- **12.1 Myrkyllisyys**

 · **Vesimyrkyllisyys:**
115-86-6 trifenyylifosfaatti

EC50/48 h	1,35 mg/l (daphnia magna)
LC50/96 h	0,36 mg/l (kirjolohi (onchorhyncus mykiss))

- **12.2 Pysyvyys ja hajoavuus** Merkittäviä lisätietoja ei ole saatavilla.
- **12.3 Biokertyvyys** Merkittäviä lisätietoja ei ole saatavilla.
- **12.4 Liikkuvuus maaperässä** Merkittäviä lisätietoja ei ole saatavilla.
- **Ekologisia lisätietoja:**
- **Yleisohjeita:** Vesistövaarallisuusluokka 2 (Oma luokitus): vesistöä vaarantava.
- **12.5 PBT- ja vPvB-arvioinnin tulokset**
- **PBT:** Ei voida käyttää.
- **vPvB:** Ei voida käyttää.
- **12.6 Muut haitalliset vaikutukset** Merkittäviä lisätietoja ei ole saatavilla.

FI

(jatkuu sivulla 6)

Painatuspäivämäärä 07.02.2013

Tarkistus: 07.02.2013

Kaupanime: P400 SR Soluble Support Material

(jatkuu sivulla 5)

KOHTA 13: Jätteiden käsittelyyn liittyvät näkökohdat

- **13.1 Jätteiden käsittelymenetelmät**
- **Suositus:** Hävitettävä virallisten määräysten mukaisesti.
- **Puhdistamattomat pakkaukset:**
- **Suositus:** Hävitettävä virallisten määräysten mukaisesti.

KOHTA 14: Kuljetustiedot

· 14.1 UN-numero	UN3077
· ADR, IMDG, IATA	
· 14.2 Kuljetuksessa käytettävä virallinen nimi	UN 3077 YMPÄRISTÖLLE VAARALLINEN AINE, KIINTEÄ, N.O.S. (trifenyylifosfaatti)
· ADR	ENVIRONMENTALLY HAZARDOUS SUBSTANCE, SOLID, N.O.S. (Triphenyl phosphate), MARINE POLLUTANT
· IMDG	
· IATA	ENVIRONMENTALLY HAZARDOUS SUBSTANCE, SOLID, N.O.S. (Triphenyl phosphate)
· 14.3 Kuljetuksen vaaraluokka	
· ADR	
· luokka	9 (M7) Muut vaaralliset aineet ja esineet
· Lipuke	9
· IMDG, IATA	
· Class	9 Miscellaneous dangerous substances and articles.
· Label	9
· 14.4 Pakkausryhmä	III
· ADR, IMDG, IATA	
· 14.5 Ympäristövaarat:	Tuote sisältää ympäristölle vaaralliset aineet: trifenyylifosfaatti
· Marine pollutant:	Symboli (kala ja puu)
· Erityistä merkintää (ADR):	Symboli (kala ja puu)
· Erityistä merkintää (IATA):	Symboli (kala ja puu)
· 14.6 Erityiset varoimet käyttäjälle	Varoitus: Muut vaaralliset aineet ja esineet
· Kemler-luku:	90
· EMS-numero:	F-A,S-F
· 14.7 Kuljetus irtolastina Marpol 73/78 -sopimuksen II liitteen ja IBC-säännösten mukaisesti	Ei voida käyttää.

(jatkuu sivulla 7)

FI

Painatuspäivämäärä 07.02.2013

Tarkistus: 07.02.2013

Kauppanimike: P400 SR Soluble Support Material

(jatkuu sivulla 6)

· Kuljetus/lisätietoja:**· ADR**

- Poikkeusmäärät (EQ): EI
- Rajoitetut määrät (LQ): 5 kg
- Kuljetuskategoria: 3
- Tunnelirajoituskoodi: E

- UN "Model Regulation": UN3077, YMPÄRISTÖLLE VAARALLINEN AINE, KIIHTEÄ, N.O.S. (trifenyylifosfaatti), 9, III

KOHTA 15: Lainsäädäntöä koskevat tiedot

- 15.1 Nimenomaisesti ainetta tai seosta koskevat turvallisuus-, terveys- ja ympäristösäännökset tai -lainsäädäntö
- Kansalliset määräykset:
- Työskenteleyä rajoittavat huomautukset: Huomioitava nuorisoa koskevat työrajoitukset.
- Häiriömääräykset: Ottakaa huomioon vähimmäismäärät direktiivin 96/82/EY mukaisesti.
- Vesivaarallisuusluokka: WGK 2 (Oma luokitus): vettä vaarantava.
- 15.2 Kemikaaliturvallisuusarviointi: Kemikaaliturvallisuusarviointia ei ole tehty.

KOHTA 16: Muut tiedot

Annetut tiedot perustuvat tämänhetkisiin tietoihimme. Ne eivät kuitenkaan anna takuuta tuotteen ominaisuuksista eivätkä aikaansaa sopimuksellista oikeussuhdetta.

· Asiaankuuluvat lausekkeet

Tässä on/ovat vain aineosan/osien R-lauseke/lausekkeet mutta EI valmisteen loukitus.

H302 Haitallista nieltynä.

H315 Ärsyttää ihoa.

H400 Erittäin myrkyllistä vesieliöille.

H410 Erittäin myrkyllistä vesieliöille, pitkäaikaisia haittavaikutuksia.

R38 Ärsyttää ihoa.

R50/53 Erittäin myrkyllistä vesieliöille, voi aiheuttaa pitkäaikaisia haittavaikutuksia vesiympäristössä.

· Näyttelyalue ohjelehti:

C.S.B. GmbH Phone: ++49-2151 - 652086-0

Parkstrasse 29 Fax: ++49-2151 - 652086-9

D-47829 Krefeld

· Lyhenteet ja lyhytnimet:

ADR: Accord européen sur le transport des marchandises dangereuses par Route (European Agreement concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Road)

IMDG: International Maritime Code for Dangerous Goods

IATA: International Air Transport Association

GHS: Globally Harmonized System of Classification and Labelling of Chemicals

LC50: Lethal concentration, 50 percent

LD50: Lethal dose, 50 percent

- * Tiedot muutettu alkuperäisestä versiosta

FI